

forsvindingsnumre

Amalie Langballe

¹ *Søndagsritual:*

Jeg går i kirke.
Jeg ser på fugle.
Jeg savner mor.

⁵ Jeg tager i kirke, hvor præsten tilfældigvis taler om sorg fra sin prædikestol. Hun siger, at sorg er kærlighed, der er blevet hjemløs, men folk siger seriøst så meget. Efter mor døde, begyndte de at snakke om fred og bedre steder, og giv det tid, og giv dig hen, og lad det give mening, og de begyndte at spørge: ”Havde din mor ikke også været syg længe?” men hvad betyder tiden for det, der gør ondt.

¹⁰ Vi er ikke særlig mange til gudstjeneste. Jeg sidder som den eneste på højre side af kirkegulvet. Bænkene er frie foran og bag ved mig. Når jeg er i kirke, sørger jeg for at sidde med rank ryg og strakt hals. Ikke på nogen overdreven måde. Hvis nogen kiggede på mig, ville de ikke tænke, at der sad en meget selvbevidst person, jeg strækker mig bare så meget, at jeg med min fysiske holdning tilkendegiver, at jeg befinder mig i et rum, som ¹⁵ jeg har valgt at tillægge en særlig værdi.

Andre mennesker klarer sig og kommer videre, fordi de siger ”en dag ad gangen” og mener det, og de tror på, at tiden læger alle sår, men jeg tror ikke på noget, og jeg piller sår åbne konstant. Her er, hvad jeg har lært: Tiden går, men den giver ingen løfter på sin vej. Andre mennesker, derimod, lover ting på tidens vegne, som den ikke kan holde, som ²⁰ den aldrig havde tænkt sig at holde. Tiden går, og nogle ting bliver bedre. Andre gør ikke.

Vi er aldrig særlig mange til gudstjeneste, hvilket jeg til dels tilskriver kirkens uanselige placering, arkitektur og udsmykning. For eksempel er altertavlen et stykke abstrakt glaskunst fra 1990’erne, som efter min mening ikke kan forestille noget bibelsk motiv, et normalt menneske kan forventes at kunne genkende. Den utraditionelle æstetik er nok ²⁵ også medvirkende til, at der aldrig er nogen, der holder barnedåb her, hvilket ellers er noget, der trækker besøgstillene op i andre kirker. Og så skyldes det beskedne fremmøde selvfølgelig også den generelt lave tilslutning til folkekirken som et sted, man rent faktisk går hen.

Min præst har en lille, deform højre hånd, som hun hilser med, så man af høflighed ³⁰ er nødt til at klemme den fortabte kødklump med to halve fingre på. Første gang er den værste, fordi man ikke har lagt mærke til den, før man står med den i hånden, og så er man nødt til, igen af høflighed, at skjule sin overraskelse.

Lige præcis i dag vil jeg gå så vidt som til at gætte på, at vi kirkegæster er i undertal i forhold til de mennesker, der får løn for at være her, hvilket vil sige præsten, kirke- ³⁵ tjeneren, organisten og de tre korsangere. Organisten er en ung mand med tilbageredte mørke krøller og professionelle skridt. Jeg kan godt lide at kigge på ham, for der er noget kompakt og kropsbevidst over hans fremtoning, som om han befinder sig i alle dele af sin krop på samme tid. Det kan man måske tænke, at alle mennesker gør, medmindre de har lammelser, men for mig er det sådan, at hvis jeg for eksempel arbejder ved en computer ⁴⁰ med mine hænder, så er mine fødder for så vidt overladt til sig selv.

Hvis mor stadig havde været i live, da jeg fik min præst, kunne jeg have ringet til hende, og så ville hun have sagt, at præsten sandsynligvis var et thalidomid-barn. Så kunne jeg have sagt, at det troede jeg også, for hun havde alderen til det, og vi kunne være blevet enige om det, og vi kunne være blevet enige om så meget, men alt det ville have krævet en dag til.

45 Præsten er ikke særlig god, men jeg bliver hos hende på grund af det med hånden, og jeg ved for øvrigt heller ikke, om jeg kunne gøre det bedre, hvis jeg skulle sige noget om sorg og om at dø og om at løbe på døden på en sommerdag og ikke være hurtig nok til at løbe fra den igen.

Det kunne jeg nok ikke.

50 Hvis jeg alligevel skulle sige noget, ville jeg sige, at man selv begynder at dø en gang i sekundet. Man får et problematisk forhold til virkeligheden, som indleder en gemmeleg, man ikke rigtig orker eller har tid til, for man leder allerede efter den døde overalt. Måske ville jeg sige, at det første stykke tid efter er der ting, man er nødt til at gøre med en ny omhu. Man er nødt til at sove og vågne på en ny måde, for det værste bliver, hvis man i 55 tilstanden mellem virkelighed og drøm kommer i tvivl om, om den døde er noget, man har drømt. De situationer må man undgå for enhver pris. Man prøver at undgå at sove alene, men uanset hvad man gør, så lykkes det ikke. Der vil altid være de mænd, som ikke kan blive eller vil have en til at gå, og der vil altid være den eksamen, som ens veninde gerne vil være udhvilet til, og man fortæller aldrig, hvad de overlader en til, så man står på en 60 tom gade foran en lukket dør, og man har lyst til at råbe, og man cykler træt gennem København, og man har lyst til at råbe, og man ligger med åbne øjne i mørket, ude af stand til at falde i søvn og ude af stand til at vågne.

Der opstår en meget grundlæggende følelse af at være permanent udspændt mellem søvn og vågen tilstand.

65 Man er ingen steder, og man kan ikke slippe fri.

Man er også nødt til at passe på sine telefonforbindelser. Hvis man ikke er årvågen, står man pludselig og ser en reklame med sjove fugle og tænker, nej, det er jeg nødt til at fortælle til mor, og man rækker ubevidst ud efter sin telefon for at ringe til hende, men held og lykke med at ringe til dødeland, jeg hører, at de ikke har fået 4G-netværk dernede 70 endnu.

Man må heller ikke falde i staver i en park i Tel Aviv og kigge på en kronebærende upupa med langt næb, den er faktisk Israels nationalfugl, og tænke, den må jeg huske at fortælle mor om, for du kommer ikke til at fortælle mor noget igen, og hvis du gør, så spild for guds skyld ikke tiden på en fugl. Så sig for guds skyld jeg elsker dig.

75 Jeg elsker dig.

Jeg elsker dig.

Jeg elsker dig.

Et medlem af menighedsrådet inviterer mig med til kirkekaffe under præludiet, men jeg takker nej og siger, at jeg desværre har andre planer. Han smiler venligt og forstående, og 80 alle hans rynker forstærker det venlige og forstående i hans smil,

”Måske næste søndag?”

”Næste søndag kunne det sagtens være.”

Nogle gange, hvis jeg koncentrerer mig om at mærke mor, ser jeg noget sort og indfanget. Når jeg gør det, bliver jeg bange for, at hun sidder fast et sted, og mine læber gør sig uvæ- 85 gerligt runde, som om de skal til at forme ordet,

”Mor.”

Men jeg sætter aldrig lyd på, for mor er ikke mit ord længere. Så nogle gange stiller jeg mig op og læner mit hoved mod et skab eller en væg, mens jeg holder mig for munden og ikke skriger.

⁹⁰ Efter kirke kigger jeg på fugle. Jeg cykler ud til Amager Fælled, selvom det ikke er det bedste sted at se på fugle, men jeg går ikke op i at se sjældne fugle. Jeg vil ikke dømme andre fuglekiggere for, hvordan de ser på fugle, men det har altid forekommet mig en smule svulstigt med dem, der fører lange lister over, hvor mange fugle de har set hvornår, som en slags nørdernes svar på de sexpartner-lister, drengene i folkeskolen førte med ⁹⁵ præcis samme ihærdighed og revisoragtige nydelse. Og det er måske en sjov ting at gøre og et godt tidsfordriv, men det er i sidste ende ikke det, det handler om.

Det er ikke ligegyldigt, hvordan man kigger på fugle. For at være god til at se på fugle starter man med at blive god til at se ud over sig selv. Man er nødt til i et vist omfang at forsvinde fra sig selv for at kunne se på fugle.

¹⁰⁰ Når jeg kigger på fugle, kigger jeg på individets særpræg. Jeg vil se, at den er særlig. Jeg vil se hver enkelt fugl, så hvis den en dag står foran mig på ny, vil jeg kunne sige, Så mødes vi igen.

For mig handler det om gensyn. Jeg kigger på alting med en slags frygt for at overse det vigtige. Jeg ser, når Vibe glemmer at børste tænder, og der samler sig plak i hendes ¹⁰⁵ mellemrum, men jeg kan aldrig gætte, når hun er ked af det. Jeg ser, når Oscar køber Birkenstock-sandaler for at passe ind, men jeg kan aldrig forudse, hvornår han forsvinder. Jeg noterede mig, at Mathias først tog sin T-shirt af, når lyset var slukket, men jeg kunne ikke se, at han var på vej væk.

Det med at kigge bliver især slemt, når jeg sniffer kokain, og Ofir plejede altid at bede ¹¹⁰ mig om at blinke, fordi han syntes, det var ubehageligt og for meget, at jeg sad og stirrede på ham, men jeg kunne virkelig ikke gøre noget ved det. Jeg havde brug for at se farten, når han speedede op på motorvejen, og jeg havde brug for at se hans rande under øjnene blive mørkere og mørkere, efterhånden som dagene gik, og vi stadigvæk ikke sov.

Jeg prøvede at få Mathias med ud på Amager Fælled, så jeg kunne lære ham at se på fugle, ¹¹⁵ men da dagen kom, aflyste han og sagde, at han havde meget arbejde. Det er folk virkelig gode til at få, når der er noget, de ikke vil. Jeg prøvede også at få ham med i kirke og på Naturhistorisk Museum for at se gejrfuglen, men da havde han også meget arbejde.

Det er nemt at se nu, at han ikke engang prøvede at interessere sig for fugle, hvilket diverse coaches, psykologer eller andre mennesker i selvhjælpsbranchen nok enstemmigt ¹²⁰ kunne have fortalt mig var et dårligt tegn i forhold til hans følelser for mig.

Jeg cykler ud til en af højene ved vandet. Der kommer ikke særlig mange mennesker herude, og de, der kommer, passer sig selv. Jeg parkerer cyklen for foden af bakken, og oppe på bakken breder jeg mit tæppe ud og finder min kikkert og mit fugleatlas frem. Begge dele har tilhørt mor, og begge er gamle. Bogen mangler sider, og ryggen er ved at ¹²⁵ falde af. Vinden får de mornede sider til at blafre op, og jeg kan se, at kapitlet om spætter sidder særlig løst. Jeg har praktisk tøj på, når jeg kigger på fugle, og det meste af det er mors gamle. Hun var god til praktisk tøj: fleecetrøjer, uldsweatre og dynejakker. Vi brugte samme størrelse.

Men de her fugle. De er her, og så er de væk. Jeg får øje på en ryle i kikkerten. Den vasker ¹³⁰ sig i en mudderpyt og fordeler grundigt det støvede vand mellem alle sine fjer. Den ryster

sig hektisk, og fjerene rejser sig på den, så den vokser til dobbelt størrelse. Sådan står den lidt, indtil den puster sig ned og halvvejs lukker øjnene. To sekunders muddersalighed, og så løber den tilbage ind i krattet, hvor den kom fra.

Over mig cirkler en musvåge, men den er væk, før jeg får stillet skarpt med kikkerten.

¹³⁵ Min yndlingsfugl er gejrfulgen, selvom den er uddød. Den var en pingvinagtig fugl, som ikke kunne flyve, men som var glad for at svømme og god til at dykke. Den har været min yndlingsfugl, siden jeg fik *The Great Auk* af Errol Fuller. Mor fandt bogen på et loppemarked i Kirkeby, da jeg var omkring ti år gammel. I bogen står der alt, man har brug for at vide om gejrfulgen. Den gennemgår gejrfulgens levesteder, der strakte sig fra det ¹⁴⁰ nordligste Norge til det sydligste Italien, og hen over Atlanten også. På Newfoundland levede der enorme kolonier af gejrfulge. De kolonier kom europæiske sømænd til at nyde godt af, da de ankom til øen uden proviant og uden brændsel, og gejrfulgen kunne både spises og bruges som brænde på deres bål, men den kunne ikke flyve fra dem. Der er også kapitler om de udstoppede eksemplarer og indsamlede æg, og hvor de findes nu. Man ¹⁴⁵ siger, at de sidste gejrfulge blev slået ihjel på øen Eldey ud for Island. De mænd, der gjorde det, fortalte senere, at fuglene ikke sagde noget, da mændene drejede halsen om på dem. Den detalje optog mig i lang tid. At de ikke sagde noget. Jeg ved ikke, hvad deres tavshed betød for mit barnejeg, og jeg ved ikke, hvad det havde betydet for mig, hvis de nu havde skreget i panik som måger. Som det var, kunne jeg ligge i minutterne før jeg sov, eller ¹⁵⁰ minutterne efter jeg var vågnet, og tænke på, hvad det betød. Vidste de, at det ikke gjorde nogen forskel, hvis de skreg. Vidste de på en eller anden måde, at de var de sidste.

Var de bange.

Bogens sidste kapitel handler om de mænd, der dedikerede deres liv til at finde gejrfulgen, efter at den var erklæret uddød. Det var gode og modige mænd, der stædigt brugte deres bedste år på noget i sidste ende frugtesløst, og alligevel er det noget af det mest ¹⁵⁵ meningsfulde, jeg kan forestille mig.